

פתרון בחינת הבגרות בעברית

מועד חורף 2023, שאלון 11281

נכתב ע"י צוות המרצים של HiGHQ

הערות:

1. תשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלות.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.
3. חלק מהתשובות הן בנקודות בלבד, על הנבחן לפרט את הדברים.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HiGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

מועד חורף תשפ"ג 2023 – נימוסים

חלק ראשון – הבנת הנקרא

1. התפיסה המוצגת בפסקה א היא תפיסה ישראלית שלפיה הנימוסים הם התנהגות צבועה וריקה מתוכן, מנוגדת לישירות ולכנות הישראליות, ומאפיינת חברות הייררכיות ומעמדיות. לעומת זאת, העמדה המוצגת בפסקה ה מציגה תפיסה סותרת, שלפיה ההתנהגות המנומסת מאפשרת דווקא יותר שוויוניות – היא מאפשרת לנו לראות את האחר ולהכיר בו. הסתירה היא שההנחה הישראלית שהכנות והישירות מצמצמות את התפיסה המעמדית ולפיכך מגדילה את השוויון, אך לטענת הכותב ההתנהגות המנומסת דווקא מדגישה את השוויון בין בני האדם.
2. א. כותב מאמר 1 מציג בפסקה ד טענה של אחרים הקשורה בהתנהגות מנומסת.
 - (1) הטענה של האחרים היא שההתנהגות המנומסת היא צבועה ומלאכותית.
 - (2) דעתו של הכותב היא שהתנהגות אכן יכולה להיות צבועה או מלאכותית, אך היא מבטאת הכרה בזולת ובמצבו.
- ב. כותבי המאמרים האחרים היו מסכימים כי ההתנהגות המנומסת מבטאת התחשבות והכרה במצבו של הזולת, וכי תפקידם של כללי הנימוס הוא למנוע פגיעה בזולת, אי נוחות וחיכוכים מיותרים בחברה.
3. השוואה בין הבעת רגשות ובין נימוסים – מאמר 2.

נימוסים	הבעת רגשות	
	בשניהם יש יסוד של התחשבות בזולת, ושניהם חשובים לחיי היום-יום.	המשותף
נחשבת להתנהגות לא כנה ולא ספונטנית, המבטאת ערכים שטחיים ואפילו מסתירה רגשות אמיתיים	תגובה כנה וספונטנית, המבטאת ערכים עמוקים	ההבדלים

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

4. "במשך מאות שנים מעולם לא פסקה הקובלנה הידועה, כי הולך ופוחת הדור." א. המשמעות של הביטוי היא ההתדרדרות המוסרית של בני הדור הנוכחי. בהקשר של נושא המאמר, ההתייחסות היא להתדרדרות בנורמות הנימוס – לפי חיון, הדעה הרווחת היא שהחברה הולכת והופכת מנומסת פחות ופחות. בעקבות השינויים החברתיים במאה העשרים הואץ התהליך, והנורמות והגיבונם הרשמיים התרופפו.
- ב. דעתו של חיון, כותב מאמר 3, היא שהקובלנה הזו מוצדקת – אנשים חשים פחות מחויבים לכללי הנימוס.

5. מטלת כתיבה – סקירה ממוזגת לדוגמה

החיים החברתיים התבססו מאז ומתמיד על נורמות וכללי התנהגות מנומסת, אבל החברה המודרנית אמביוולנטית ביחסה לכללי הנימוס: מצד אחד הם מביעים התחשבות והכרה בזולת, ומצד אחר הם נחשבים התנהגות צבועה וחסרת אותנטיות.

נימוסים תורמים להתנהלות תקינה בחברה, משום שהם נועדו למנוע פגיעה בזולת וחיכוכים מיותרים, בעיקר בהקשרים יום-יומיים שוליים (בן-זאב 2002; מלצר 2022). ההתנהגות המנומסת מביאה לידי ביטוי את החשיבה על הזולת, את ההכרה במצבו וההתחשבות בצרכיו (מלצר 2022). נימוסים חשובים בייחוד ביחסים עם אנשים זרים, מרקע תרבותי אחר, ועוזרים לכבד אותם (בן-זאב 2002). לטנת מלצר, הבעת הנימוס וההכרה ההדדית מגבירה את תודעת השוויון בין בני אדם (מלצר 2022).

עם זאת יש המסתייגים מן הנימוסים משום שהם נחשבים להתנהגות צבועה ומלאכותית, לא כנה ולא ספונטנית (מלצר 2022; בן-זאב 2002). לעיתים הנימוס מסתיר את הרגשות האמיתיים, ולכן יש בו מידה של צביעות (בן-זאב 2002; מלצר 2022). בישראל הייתה הסתייגות ספציפית מן הנימוסים: בראשית ימי המדינה סימלה ההתנהגות המנומסת את העולם הישן שיש בו מעמדות נוקשים, העולם שהיא הפנתה לו עורף. הנימוסים נחשבו אז לטקסים ריקים מתוכן, ומנוגדים לישירות הצברית שבעיניהם ביטאה שוויון חברתי (מלצר 2002).

ביבליוגרפיה

- בן-זאב, א' (נובמבר, 2002). "רגשות ונימוס." **מקור ראשון**.
- מלצר, י' (מרץ, 2022). "זה שעולה או זה שיורד?" **אלכסון**.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

חלק שני – לשון

פרק א: שם המספר

שאלה 6

- ארבעה עשר בספטמבר (תאריכים מונים בזכר)
- תשע מאות תשעים ושניים נשים וגברים (קבוצה מעורבת – מונים בזכר)
- בין אפס לארבע (מספר סתמי)
- עשרה אחוזים
- שלושת המקומות (צורת נסמך)
- פי אחד וחצי
- במקום החמישה עשר (מספר סודר)
- אחד עשר מאמרים
- פסבוע עשרה שנים
- שמונה עקרונות

פרק ב: תחביר

שאלה 7

א. "לעיתים התנהגות מנומסת מסתירה את רגשותינו האמיתיים."

לעיתים – תיאור (אופן)

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב- Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

התנהגות – נושא; מנומסת – לוואי

מסתירה – נושא

את רגשותיכם – מושא; האמיתיים – לוואי

ב. (1) משפט I – משפט פשוט

משפט II – משפט איחוי

(2) הקשר הלוגי המשותף – ויתור

(3) מורכב – אף על פי שיש תועלת בנימוסים, הם נתפסו ריקים מתוכן.

איחוי – בנימוסים יש תועלת, ואף על פי כן/למרות זאת הם נתפסו ריקים מתוכן.

שאלה 8

א. (1) נושאים מורחבים:

משפט I – עשויה למנוע

משפט VI – הלכו והתרבו

(2) משפט II – לנעימה = נושא שמני

משפט III – מבטאות = נושא פועלי

ב. "אם נבחן את התועלת שיש בהתנהגות מנומסת" – פסוקית תנאי מורכבת

"שיש בהתנהגות מנומסת" – פסוקית לוואי

ג. חלק כולל במשפט I – "חיונית אך לא אותנטית" = לוואי כולל

חלק כולל במשפט II – "באוטובוס או ברכבת" = תיאור (מקום) כולל

הקשר הלוגי במשפט I – ניגוד

שאלה 9

א. (1) הסגר:

משפט I – כנראה

משפט II – אולי

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

(2) המשמעות: הבעת חוסר ודאות, ספק או הסתייגות.

ב. "אין ספק שהשילוב בין רגשות ובין נימוסים אינו פשוט."

אין – נשוא

אינו – אוגד

ג. "יש לתת את הדעת על הבעיה הרצינית שיש לנו."

(1) הנשוא שיש לו משמעות של קיום: "יש לנו".

(2) אפשר להחליף במילה "צריך/כדאי/חשוב/רצוי".

ד. (1) הצירוף היוצר דו משמעות – "בחירת הנציג".

(2) משמעות 1 – הבחירה שעשה הנציג

משמעות 2 – הנציג שנבחר

שאלה 10

א. (1) התמורה – "כמו כללים לניהול שיחה, אופן האכילה וצורת הלבוש".

(2) הביטוי המכליל שהתמורה ממירה – "עניינים שוליים".

(3) התפקיד התחבירי – מושא

ב. פשוט – ביטויים בלשון נקייה, כמו "לדעתי" ו"נדמה לי", מאפשרים הבלעת עמדה נחרצת במעטפת של נימוס.

ג. (1) קוד קידה לאמירת שלום!

(2) השאר את נעליך בכניסה לבית!

(3) אל תפגין רגשות בציבור!

(4) בארוחה שתה את המרק ישירות מן הקערה!

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

שאלה 11

א. (1) עולים – **נשוא**

העולים – **נושא**

עומדים – **נשוא**

הממהרים – **נושא**

(2) תיאור – בהשתאות; במדרגות; צמודים; בנוחות; משמאל; כיצד

(3) מי שממהר מדלג בנוחות משמאל לאנשים העומדים.

ב. תפקיד הפסוקיות:

משפט I – **לואי**

משפט II – **תיאור סיבה**

משפט III – **מושא**

משפט IV – **נשוא**

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

פרק ג: מערכת הצורות

שאלה 12

א.

פועל	שורש	בניין
נוכל	י-כ-ל	קל
מקבית	ק-נ-י/ה	הופעל
הוקיעו	י/ו-ק-ע	הפעיל
הצטיירו	צ-ו-ר	התפעל
הואץ	א-ו-צ	הופעל
מוךה	י/ו-ר-י/ה	הפעיל

ב. (1) מְתִיר – לְנַתֵּר (שורש נ-ת-ר)

(2) מְיַתֵּר – לְהוֹתִיר (שורש י-ת-ר)

(3) הִתְרָה – הִתְרָאָה (שורש ת-ר-י/ה)

(4) תָּר – מְתַר (שורש ת-ו-ר)

שאלה 13

א. (1) השורש המשותף – ש-ו-ח

(2) צמד I – פועל: שָׁח; שם פעולה: שִׁחָה; הבניין: קל

צמד II – פועל: מְשַׁחֵם; שם פעולה: שִׁחּוּחַ; הבניין: פולל (פיעל)

בגרות משלימים או משפריס רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

(1) השורש – י/ו-ע-ד

(2) הבסיס של המילה עדות – **עַד**

(3) **תְּעוּדָה, הַעֵיד**

הפועל: **מצויים**; הבניין: **קל** (בינוני פעול)

הפועל: **מְדַבֵּר**; הבניין: **פועל**

הפועל: **נִתְפַסֵּט**; הבניין: **נפעל**

שאלה 14

א. צורות בינוני:

(1) **מְגִיעִים** – פועל

עולים – שם עצם

מְתַמְדָּדִים – פועל

מְקַבְּלִים – שם תואר

(2) שורש המילה **מְגִיעִים** – נ-ג-ע

שורש המילה **עולים** – ע-ל-ו/ה

(1) שורש המילה **נְעִים** – נ-ע-ם.

(2) שורש הפועל **נְעִים** – נ-ו/ע; הבניין – קל

ב. (1) צורן נטייה – **אֶכֶּלָה** במשפט II – צורן נקבה.

(2)

משמעות המשקל	המשקל		
שם פעולה	קְטִילָה	הנימוס עוסק בכללי ניהול שיחה ובאופן	I

בגרות משלימים או משפריים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

		האָכילָה.	
שם תואר	קטיל	העוגה אָכילָה גם לאחר כמה ימים, בתנאי שהיא נשמרת בכלי סגור.	II

שאלה 15

- א. (1) השורש המשותף – ח-ו-י/ה
 (2) מחוֹת (היד) – צורן סמיכות.
 מחוֹת (אלה) – צורן ריבוי לנקבה.
- ב. במילה מְהוֹת הצורן הסופי סוֹת הוא צורן גזירה ומשמעותו – שם מופשט.
 במילה מְהוֹתִי הצורן הסופי סִי הוא צורן גזירה ומשמעותו - שם תואר.
 במילה מְהוֹתִית הצורן הסופי ת הוא צורן נטייה ומשמעותו – צורת נקבה.
- ג. הבסיסים של בנקאי וספורטאי הם מילים לועזיות: בנק וספורט, ואילו הבסיסים של דבוראי וימאי הם עבריים: דבורה, ים.
- ד. בימינו המחיר שנגָבָה על הפרת כללי נימוס נמוך מן המחיר שנגָבָה על הפרתם של כללי נימוס אלה בימי הביניים.

שאלה 16

- א. I – שורש המילה הוֹנָאָה – י/ו-נ-י/ה.
 השם שאינו נוטה באותו משקל של המילה הוֹנָאָה (משקל הפעלה) – הַגְיָרָה (משקל קטילה)
 II – שורש המילה גָלוּי – ג-ל-י/ה.
 המילה שהיא באותה גזרה של המילה גָלוּי (נלי"ה) – תַנְאִי
- ב. המילה שהאות מ"ם בה שורשית – מוֹנֵעַ (שורש מ-נ-ע)

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
 לא צריך לסכם
 הכנו עבורכם סיכומי
 שיעורים מראש

ספריית שיעורים
 כל השיעורים
 פתוחים לצפייה,
 בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
 הגיעו מוכנים עם
 חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
 לכל שאלה, מרגע הרישום
 עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

(1) דרך תצורה:

- **רֶפֶּבֶת** – שורש ומשקל: ר-ב-ב + משקל קִטְלַת

- **רֶפֶּבֶל** – הלחם בסיסים: רֶפֶּבֶת + פֶּבֶל

- **פְּרָמְלִית** – בסיס וצורן סופי: כרמל + ית

(2) **רֶפֶּבֶת** – גלשן (שורש ומשקל)

רֶפֶּבֶל – קטנוע (הלחם בסיסים)

פְּרָמְלִית – הסעית (בסיס וצורן סופי)

(3) **שם פעולה בבניין קל מאותו שורש**

מְסוּק – נְסִיקָה (נ-ס-ק)

מְטוּס – טִיסָה (ט-ו-ס)

דְּאוּן – דְּאִיָּה (ד-א-ו/ה)

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<